

Vergaderjaar 2011–2012

25 074

Ministeriële Conferentie van de Wereldhandelsorganisatie (WTO)

Nr. 174

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 oktober 2011

WTO Doha Development Agenda

De Raad sprak over de WTO Doha Development Agenda (DDA) en de voorbereidingen voor de ministeriële conferentie van de WTO die is voorzien in december 2011. De EU-commissaris voor handel, Karel de Gucht, was weinig optimistisch over de Doha-onderhandelingen en het agenderen van nieuwe onderwerpen. De DDA zit in het slop omdat er een onoverbrugbaar verschil blijft bestaan tussen de VS en de opkomende economieën. De EU heeft zonder succes geprobeerd deze situatie te doorbreken en blijft bereid om meer te doen, maar met name de VS houden vast aan gelijke behandeling van ontwikkelde en opkomende landen.

Aangezien met name opkomende landen, zolang er geen DDA-akkoord is, de mogelijkheid behouden om hun tarieven te verhogen, is het van belang voor wat betreft de WTO ministeriële conferentie in te zetten op afspraken over een «standstill».

De lidstaten deelden de analyse van de Commissie en gaven aan dat het tijd is om ook andere onderwerpen op de WTO-agenda te zetten. Het zal echter moeilijk worden hier voldoende draagvlak voor te vinden. Commissaris De Gucht sloot het agendapunt dan ook af met een waarschuwing: heb geen hoge verwachtingen van het aanscherpen in de nabije toekomst van de regels en infrastructuur van de wereldhandel.

Toetreding van Rusland tot de WTO

De Raad sprak over het toetredingsproces van Rusland tot de WTO, dat zich in de laatste fase bevindt. De inzet van de EU en andere WTO-leden is om de formele toetreding van Rusland tijdens de ministeriële conferentie

in december af te ronden. Dit lijkt een haalbare zaak, al is er nog een aantal onderwerpen dat niet is afgerond.

De lidstaten, waaronder Nederland, spraken steun uit voor de inzet van de Commissie. Het wordt van groot belang geacht om Rusland te binden aan internationale handelsregels.

EU – India vrijhandelsakkoord

De Raad besprak de stand van zaken in de vrijhandelsbesprekingen tussen de EU en India. Tijdens de meest recente EU-India top hebben beide partijen aangegeven een doorbraak te willen bereiken die beklonken kan worden tijdens de volgende top, nu voorzien in februari 2012. De onderhandelingen blijven vooralsnog moeizaam verlopen. Op vele terreinen – onder meer auto's, alcoholische dranken en diensten – liggen posities van beide partijen nog aanzienlijk uiteen. Commissievoorzitter Barosso en premier Singh zullen en marge van de aankomende G20 top in Cannes over de onderhandelingen spreken.

De meerderheid van de lidstaten, waaronder Nederland, onderstreepte het grote belang van dit akkoord, gezien de impasse in de Doha-onderhandelingen en het enorme potentieel van de Indiase markt. Enkele lidstaten, waaronder Nederland, vroegen naar de stand van zaken rondom duurzaamheid. Commissaris De Gucht gaf aan dat de inzet van de Commissie er op gericht blijft een hoofdstuk over duurzame ontwikkeling in het vrijhandelsakkoord op te nemen. De Gucht gaf aan dat het, ondanks de Indiase bezwaren, naar verwachting mogelijk zal blijken een dergelijk hoofdstuk op te nemen.

EU – Oekraïne vrijhandelsakkoord

De Raad wisselde van gedachten over de stand van zaken in de onderhandelingen met Oekraïne, die moeten leiden tot een zogeheten «Deep and comprehensive free trade agreement» (DCFTA). Het beeld is positief: de onderhandelingen liggen op koers om in december afgerond te worden. Over energie, auto's en exportbeperkingen zijn recent afspraken gemaakt. Ook op het terrein van landbouw ligt er een goed pakket op tafel. In de komende weken willen beide partijen de laatste issues afronden.

Alle lidstaten waren zeer positief over het aanstaande akkoord en spraken sterke steun uit voor de inzet van de Commissie gericht op het afronden van de laatste gesprekken voor december. De lidstaten en de Commissie waren eensgezind in hun afkeuring van de gang van zaken rondom de arrestatie van oud-premier Timoshenko. Het is duidelijk dat het verloop van de zaak Timoshenko zijn weerslag zal hebben op de goedkeuring van het vrijhandelsverdrag.

Handelsrelaties met de zuidelijke Mediterrane landen

De Raad besprak de handelsrelaties met de zuidelijke Mediterrane landen. Zowel Commissie als lidstaten zien het belang van een krachtige EU-reactie op de ontwikkelingen in de regio, waarbij landen die zich in democratische richting ontwikkelen op alle mogelijke wijzen steun van de Europese Unie mogen verwachten. De Commissie heeft voorstellen gedaan om de economische banden met deze landen aan te halen. Daartoe zal worden ingezet op het onderhandelen en aangaan van een nieuwe generatie van diepgaande samenwerkingsakkoorden met een aantal van deze landen, inclusief een ruime handelscomponent. Daarnaast dient de EU op de korte termijn de bestaande akkoorden met een aantal

van deze landen te verbeteren. Met name op het terrein van landbouw kan de EU deze landen ondersteunen door verbeterde markttoegang aan te bieden.

Een meerderheid van de lidstaten, waaronder Nederland, gaf aan de voorstellen van de Commissie te ondersteunen. Nederland pleitte voorts voor een ruimhartige inzet van de EU om op korte termijn de landbouwtoegang voor de landen die dat verdienen te verbeteren. Enkele lidstaten wezen op de reeds bestaande afspraken en waren terughoudend over verdergaande openstelling van de landbouwmarkt.

Ondertekening handelsakkoorden met Peru en Colombia

De Raad wisselde kort van gedachten over de ondertekening en ratificatie van de handelsakkoorden met Peru en Colombia. Van de zijde van de lidstaten werd aangegeven dat het hier gemengde akkoorden betreft. De Commissie bevestigde dit niet en uitte haar zorgen over de mogelijke duur van de ratificatieprocedure.

Lunchonderwerpen Verenigde Staten en China

Tijdens de informele lunch spraken de ministers over de handelsaspecten van de relatie met de Verenigde Staten en China.

Handelspolitiek is nog steeds een onderwerp dat in de VS niet hoog op de agenda staat. De Commissie gaf aan niet te verwachten dat dit in de aanloop naar de presidentsverkiezingen nog zal veranderen. Voor de Doha ronde betekent dat slecht nieuws. De bilaterale betrekkingen zijn echter goed, wat onder meer tot uitdrukking komt in de intensievere samenwerking tussen de EU en de VS in de Transatlantic Economic Council. Lidstaten onderstreepten het belang van de Amerikaanse markt voor de EU en moedigden de Commissie aan om de betrekkingen op het terrein van handel waar mogelijk te intensiveren.

De handelsrelaties met China laten een gemengd beeld zien. De Commissie wees op de omvang van de Chinese markt en de grote mogelijkheden die er liggen voor bedrijven en investeerders. Tegelijkertijd blijft de Chinese markt ondoorzichtig en is het volgens Commissie en lidstaten belangrijk om tot duidelijke afspraken met China te komen over aanbestedingen en de bescherming van intellectueel eigendom.

De staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
H. Bleker